

Sammendrag: Vinmonopolet godtok ikke grossistens tilbud om å returnere vinflasker med sesongbasert etikett mot at Vinmonopolet bestilte et tilsvarende antall flasker med normal etikett. Grossisten mente at avslaget innebar forskjellsbehandling. Nemnda avviste klagen fordi den var fremsatt etter utløpet av klagefristen.

Sak 3/2015 Klage fra Vinarius AS på avgjørelse om ikke å godta retur av sesongvarer

Den 22. oktober 2015 ble det holdt møte i Nemnd for prøving av AS Vinmonopolets beslutninger om innkjøp mv. Deltakere var lagdommer Eyvin Sivertsen (leder), advokat Inger Eriksen, seniorrådgiver Odd Anders Nilsen og journalist Ingvild Tennfjord.

Produktet Ricasoli Chianti 2013 ble lansert i testutvalget i november 2008 og overført til basisutvalget i mai 2009. Produktet var plassert i gruppen Rødvin < 75 gram sukker per liter, segment 4 med pris mellom 125 og 149,99 kroner. Styringstallet var 61. Etter måleperioden som utløp 30. april 2015, ble produktet rangert på 63. plass med et salg på 6 352 liter. Produktet på 61. plass i gruppen solgte 6 695 liter i samme periode. Målingen ble foretatt ut fra salget i Vinmonopolets butikker i kategori 6 og 7.

Siden produktet ble rangert utenfor styringstallet, ga Vinmonopolet ved brev 18. mai 2015 beskjed til grossisten, Vinarius AS, om at produktet ville bli overført til bestillingsutvalget.

Vinarius AS klaget på avgjørelsen ved brev datert 17. juni 2015. Vinmonopolet mottok brevet dagen etter, 18. juni.

Vinmonopolet oversendte klagen og sin saksfremstilling til klagenemnda ved brev 30. juni 2015. Vinarius AS fikk i oversendelsesbrevet en frist på tre uker for merknader til saksfremstillingen. Klagenemnda har ikke mottatt merknader.

Klagerens hovedanførsler:

Før julen 2014 ble Ricasoli Chianti solgt med en spesiell etikett som var tilpasset julesesongen. I begynnelsen av januar tilbød klageren å ta flaskene med juleetikett i retur mot at Vinmonopolet bestilte samme kvantum flasker med normal etikett. Vinmonopolet avslø dette. I månedene etter nyttår falt salget av vinen kraftig. Klageren anfører at dette skyldes at butikker fortsatt hadde "julevinen" i hyllene. Klageren hevder at Vinmonopolet har godtatt retur av sesongprodukter fra andre grossister, og at likebehandlingsprinsippet derfor er brutt. Det betyr at Vinmonopolets beslutning om å stryke klagerens produkt fra basisutvalget, må oppheves.

Klageren erkjenner at klagen er for sent fremsatt, men mener at klagen likevel bør tas til behandling fordi det er viktig å få avklart om det foreligger forskjellsbehandling. Det er vist til muligheten for å gi oppreisning for fristoversittelse etter forvaltningsloven § 31.

Vinmonopolets hovedanførsler:

Klagen må avvises fordi den ikke er rettidig.

For det tilfellet at klagen likevel tas til behandling, kan den ikke tas til følge. Klageren er ikke blitt utsatt for forskjellsbehandling. Det er ikke riktig at Vinmonopolet har eller har hatt en rutine om å tillate retur av flasker med sesonetiketter. Det hender at Vinmonopolet godtar retur i enkelttilfeller, men det skyldes at varen er feillevert eller ikke har riktig kvalitet.

Spørsmålet om Vinmonopolet skal godta retur av sesongvarer, beror på et forretningsmessig skjønn som klagenemnda ikke kan overprøve. Dagens praksis er ikke urimelig. En ordning med retur av sesongvarer ville ha ført til betydelig ekstraarbeid og kostnader for Vinmonopolet.

Ved å sende ut flasker med juleetikett helt frem til 23. desember, har klageren tatt en betydelig risiko. Klageren må selv bære konsekvensene av dette.

Klagenemnda ser slik på saken:

Etter nemndsforskriften § 4 er klagerfristen tre uker "regnet fra det tidspunkt vedkommende er blitt kjent med beslutningen eller burde ha skaffet seg kunnskap om denne". Vinmonopolet sendte meldingen om strykning 18. mai 2015. Klagefristen ble avbrutt 17. juni 2015, da Vinarius sendte klage til Vinmonopolet.

Det betyr at klagefristen er oversittet med rundt én uke.

Etter forvaltningsloven § 31 første ledd kan en klage som er sendt for sent, likevel tas til behandling hvis parten "ikke kan lastes" for fristoversittelsen (bokstav a), eller hvis det av "særlige grunner er rimelig" at klagen blir prøvd (bokstav b). Nemnda finner at disse vilkårene ikke er oppfylt. Vinarius har ikke gitt noen nærmere forklaring på fristoversittelsen. Det må derfor legges til grunn at Vinarius kan lastes for at fristen ikke ble overholdt.

Nemnda ser ingen særlig grunn til å ta klagen til behandling. Ettersom Vinarius ikke har lagt frem nærmere dokumentasjon for sin påstand om at Vinmonopolet har godtatt retur av sesongvarer overfor andre grossister, er det lite sannsynlig at anførselen om forskjellsbehandling vil kunne føre frem.

Etter dette avvises klagen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Slutning:

Klagen avvises.

Eyvin Sivertsen

Inger Eriksen

Odd Anders Nilsen

Ingvild Tennfjord